

MILJØstyrelsen
Industri & Transport
Departementet, EUK

28. oktober 2005
UT/LOH
lkj
J.nr. D 361-0002

GRUNDNOTAT til FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens meddelelse til Rådet og Europaparlamentet om en tematisk strategi for luftforurening

KOM(2005) 446 final

Resumé

Strategien foreslår skærpede krav til luftkvaliteten i 2020 i forhold til de krav, der gælder for 2010. Baggrunden herfor er, at de nuværende tiltag ikke er tilstrækkelige til at tage hånd om miljø- og sundhedsmæssige problemer forårsaget af luftforurening. Hertil kommer, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved ikke at gøre noget er betragtelige i forhold til, hvad en indsats vil koste.

Strategien foreslår, at målsætningerne søges nået ved at lave et nyt direktiv om emissionslofter gældende fra 2020, strømlining af 4 eksisterende direktiver og én Rådsbeslutning vedrørende luftkvalitet, samt en indsats i konkrete sektorer som f.eks. energi-, transport- og landbrugssektorerne.

1. Status

Kommissionen offentliggjorde den 21. september 2005 ovennævnte meddelelse. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 29. september 2005.

Strategien har endnu ikke været genstand for drøftelse i Rådet og forventes først at blive det i 1. halvår 2006.

2. Formål og indhold

Strategiens sigte er at pege på tiltag på luftområdet, der skal sikre en reduktion af miljø- og sundhedsbelastningen i EU-25 i overensstemmelse med 6. miljøhandlingsprogramms målsætning om, at luftkvaliteten ikke må have betydelige negative konsekvenser for sundhed og miljø.

Strategien peger på, at tiltrods for allerede vedtagne EU lovgivning, er der behov for en yderligere skærpelse af den eksisterende lovgivning for at reducere luftens indhold af svovldioxid (SO₂), nitrogenoxider (NO_x), flygtige organiske forbindelser (VOC'er), ammoniak (NH₃),

ozon (O₃) og partikler (PM_{2,5}).

Strategien beskriver et scenarie, hvor man anvender alle tilgængelige tekniske løsninger uden hensynstagen til de økonomiske omkostninger herved. I lyset af, at dette scenarie vil være uforholdsmæssigt dyrt, indeholder strategien en målsætning om, at luftkoncentrationen af partikler skal reduceres med 75% og ozon med 60% i 2020 i forhold til, hvad der er teknisk muligt. Hertil kommer en reduktion af forsurening og overgødskning, der bliver reduceret til 55% i 2020 af hvad der er teknisk muligt.

Grundet det kemiske samspil mellem de stoffer, der er genstand for strategiens fokus vil det frem til 2020 være nødvendigt med følgende emissionsreduktioner i forhold til 2000 for at nå strategiens målsætninger:

Nødvendige reduktioner i emissioner for at nå strategiens målsætning:

SO ₂ 82% (67%)	NO _x 60% (49%)	VOC 51% (45%)
NH ₃ 27% (4%)	PM _{2,5} 59% (45%)	

Bemærk, at tallene i parentes angiver emissioner, som den eksisterende regulering vil foranledige

Virkemidlerne til at nå målsætningen kører ad to spor – henholdsvis en strømlining samt udbygning af eksisterende EU-lovgivning og indarbejdelse af hensyn til luftkvalitet i andre sektorer, som f.eks. landbrug og transport.

Omkring strømlining af eksisterende EU-lovgivning vil EU-Kommissionen samle fire eksisterende direktiver og en Rådsbeslutning om luftkvalitet i ét direktiv. Det nye direktiv, som blev vedtaget og offentliggjort af Kommissionen samtidig med meddelelsen om temastrategien, retter blandt andet fokus mod indførslen af grænseværdier for partikler. Der er udarbejdet særskilt grundnotat om dette nye direktiv.

Ved udbygningen af eksisterende direktiver peger strategien bl.a. på, at direktivet om nationale emissionslofter, der fastsætter lofter fra og med 2010, skal udbygges til også at omfatte en målsætning for partikler og med nye og skærpede lofter for SO₂, NO_x, VOC'er og ammoniak, gældende fra 2020.

Med hensyn til indarbejdelse af hensyn til luftkvaliteten i andre sektorer peger strategien blandt andet på følgende mulige indsatsområder:

- Effektivisering af energiudnyttelse og fremme af fornybare ressourcer som vindenergi
- Vurdering af, hvorvidt mindre kraftværker (under 50 MW/h) skal omfattes af IPPC direktivet
- Generel indsats på transportområdet, herunder nye skærpede normer for køretøjer – såkaldt EURO normer, fremme af offentlige indkøb af renere køretøjer, renere luft- og skibs-

fart m.v.

- Fokus på egnede virkemidler inden for landbrugets emissioner af ammoniak

Afslutningsvis fremgår, at strategien vil blive revideret i 2010 og indgå i den endelige evaluering af det 6. miljøhandlingsprogram.

3. Nærhedsprincippet

Da meddelelsen om strategien vedrører indsats overfor grænseoverskridende forurening, finder Regeringen, at strategien er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Emissioner fra en medlemsstat bidrager således til den forurening, der kan måles i andre medlemsstater. Dette understreger, at individuelle medlemsstater ikke kan løse problemerne alene. Fælles målsætninger og handling på fællesskabsniveau er derfor påkrævet.

4. Konsekvenser for Danmark

Kommissionen angiver i sin impact assessment, at såfremt der ikke sker yderligere tiltag end den allerede vedtagne regulering i forhold til luftkvalitet, forventes 293.000 præmature dødsfald i 2020 i EU. Med strategiens implementering forventer Kommissionen, at antallet af præmature dødsfald i 2020 reduceres til 230.000. Der er således tale om en reduktion i antallet af dødsfald på EU-niveau på ca. 63.000.

Kommissionen angiver endvidere, at der med de i strategien foreslåede emissionsreduktioner forventes en samlet samfundsøkonomisk gevinst for EU's 25 medlemslande på 42 mia. euro/årligt fra 2020, mens udgifterne vil beløbe sig til 7,1 mia. euro/årligt fra 2020.

Der er endnu ikke foretaget en vurdering af konsekvenserne overført til danske forhold. Folketinget vil i et revideret grundnotat blive oplyst om Regeringens vurderinger af strategiens konsekvenser for Danmark.

5. Høring

Strategien er blevet sendt i høring til 35 interessenter med høringsfrist den 11. november 2005.

~~Første høring af strategien foretages på førstkommende EF-specialudvalgsmøde.~~

Folketinget vil i et revideret grundnotat ~~snarest~~ blive orienteret om resultatet af specialudvalgshøringen samt den generelle høring.

6. Europa Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke udtalelser fra Europa Parlamentet.

7. Forhandlingssituationen

Der har alene været en indledende drøftelse af strategien i Rådets arbejdsgruppe for miljø og

den har endnu ikke været genstand for egentlige forhandlinger.

Det britiske formandskab har tilkendegivet, at drøftelserne om strategien udskydes til næste formandskab, og det kommende østrigske formandskab har oplyst, at strategien vil stå højt på deres prioriteringsliste.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens holdning, at luftforurening fortsat udgør et sundheds- og miljømæssigt problem. Initiativer på globalt plan og i EU har vist mange gode resultater, men der er fortsat behov for en langsigtet indsats.

Derfor hilser regeringen Kommissionens meddelelse om strategien, herunder at der opstilles målsætninger for 2020, velkommen.

Regeringen vil, efter høring af meddelelsen om strategien blandt de relevante parter, fremlægge sine mere konsoliderede vurderinger af strategien i et revideret grundnotat til Folketinget.